Autor Guste Santini
Utorak, 20 Ožujak 2001 20:24

Jankovičevo geslo "Kupujte kakovostno slovensko blago v Mercatorjevih trgovinah po evropskih cenah" je v treh letih prešlo iz utopije v realnost.

Nadam se da sam dobro prepisao iz slovenskih tiskovina naslov i uvod u razgovor sa uglednim - prije i sada - slovenskim djelatnikom. Tako se vodi kadrovska politika. Čuvaj čovjeka jer samo on može nadahnuti "mrtve kapitale"! Ovo je dobro rečeno!

Parafrazirajući razgovor pitanja/odgovore navest ću samo neke činjenice: Koncern Merkator d.d. se je, pod vodstvom Zorana Jankovića, u nekoliko posljednih godina, razvio u vodeći slovenski trgovački sistem. S mrežom od hiljadu trgovina; s preko 13.000 zaposlenih najveći je slovenski koncern. U slovenskoj prehrambenoj industriji vezano uz Merkator zaposleno je 60.000 djelatnika. Kako to dobro zvuči!

Fotokopiju razgovora sa gospodinom Zoranom Jankovićem dobio sam temeljem moga jučerašnjeg napisa od vas dragi čitaoci. Što je moguće i potrebno izčitati iz ovih nekoliko izvadaka iz spomenutog razgovora? Ništa posebno. Ništa različito od onoga što je čitalac ovih stranica mogao redovito izčitavati. Slovenija s kojom nas veže, osim susjedstva, zajednička povijest bila je u stanju, u nacionalnom interesu, iz samoupravnog sistema stvoriti komparativnu prednost. Jučer sam rekao da su nam nedostižan ideal. Pošiljalac navedenog teksta je to samo potvrdio.

Pitate se: da li i koliko ima smisla ponovno razglabati o navedenom problemu?

Jasno da ima. Ja sam poznati optimist ma koliko to izgledalo nevjerojatno. Ja kritiziram da bi se mjenjalo. Ja kritiziram da se postigne dogovor svih činbenika u Hrvatskoj da ovako više ne može. Ja inzistiram da se shvati da je Hrvatska srednjeevropska zemlja sa svim obilježjima koji se iz te tvrdnje se mogu derivirati. Zato kritiziram jer još uvijek ima vremena da se definira koncepcija i strategija razvoja i time "napusti" ova višegodišnja kriza.

Priča nije složena. Što više ona je jednostavna. Mi jedino što moramo je da učimo od boljih od sebe. To konkretno znači da moramo izučavati slovenski slučaj i na njemu graditi svoju strategiju. Ni Slovenci nisu izmislili toplu vodu. Stvar je odavno izučio Eduard Kardelj kada je vršeći inverziju japanskog modela definirao SOUR, odnosno kada su u pitanju javna dobra - švedski model. I to je to! Mi smo odricajući se svoje prošlosti to činili linerano, dakle nedovoljno kritički spram svojih dostignuća odbacujući ih i nismo spoznali vlastite i realne prednosti pred ostalim tzv. socijalističkim zemljama. Slovenci jesu i ja im zato čestitam!

Prema tome, za razvoj je potreban hrvatski Mercator i hrvatska Nova ljubljanska banka. Ovome svakako valja pridodati i primjerenu i svijetu orijentiranu turističku agenciju kako bi hrvatski turistički proizvod bio primjereno i "samouvjereno" svijetu predočen. Čitalac će to lako identificirati kao moje određenje godinama a ne od jučer. Samo da podsjetim da smo nekada imali Udruženu banku a danas nemamo ništa - kako to tužno zvuči, dragi čitaoče. Prema tome, pozivam sve građane da se angažiraju kako bi stovrili nacionalne sisteme koji će ubrzati razvoj Hrvatske. I zato ne raspravljam više o tome da li je ili nije bitan tečaj već o tome što može doista učiniti jedna mala nerazvijena i siromašna Hrvatska koja se ne miri sa svojim postojećim

stanjem. To želim istaći i podvući.

Zapravo me uopće nije briga da li me vlast ili oporba slušaju, odnosno čuju jer sada se više ne obraćam njoj već hrvatskim građanima bili ili ne bili na vlasti. Svi smo mi odgovorni za budućnost naše zemlje i od te odgovornosti nitko nas ne može abolirati. Nema više izgovora. Nema više alibija. Nema više "gledanja kroz prste". Gospodo građani Hrvatske svi smo mi odgovorni za stanje u našoj zemlji. Podpredsjenik gospodin dr. Goran Granić je korektno izjavio da nakon godine dana greške prethodne vlasti ne mogu više biti alibi današnjoj vlasti. To je istina i zato svi mi građani moramo shvatiti da je vrijeme pet preko dvanaaest i da se moramo probuditi. Gospodo nema više spavanja. Svaki nastavak postojećih trendova mora biti i bit će od naših unuka jasno procjenjen i ocjenjen kao neuspjeh. Postojeći rezultati ne daju osnova za prolaznu ocjenu. Mi ovakvom politikom ne možemo proći na povijesnom ispitu stvaraoca (konstruktora) hrvatske države i bolje budućnosti.

Pozivam sve čimbenike da djeluju na vlast kako bi se stanje izimjenilo i kako bi ova napaćena zemlja konačno zauzela svoje - primjereno - mjesto u svjetskoj zajednici. Za to se zalagati nije nikada dovoljno. O tome ne raspravljati je nedogovorno. O tome šutjeti je opasno. Ja ne želim ništa od turobnog i sumornog što sam danas (i ne samo danas) iznio. Ja želim da Hrvatska bude zemlja ponosa a ne zemlja koja će izvršavati bilo čije naredbe ma iz kojeg izvora one dolazile. To smatraram istinskom slobodom i nezavisnošću jedne zemlje. To smatram dvoljnim razlogom da se živi. Sve je ostalo trivijalno i blisko animalnom. Ponekad se čovjeku čini kao da je pjesma A.G. Matoša i danas aktuelna. Nadam se da je to samo moj osječaj i ništa više.

Pitate me smije li se ovi tekstovi ispisati i poslati prijateljima. Ja vam odgovaram: Tko vam brani? To je vaše pravo.